

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*

(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция: Министерство на енергетиката	Нормативен акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката
За включване в законодателната програма на Министерския съвет за периода: 01.07-31.12.2017 г.	Дата: 27.11.2017 г.
Контакт за въпроси: Жеко Жеков, началник отдел, дирекция „Корпоративно управление в енергетиката“	Телефон: 02 9263 159

1. Дефиниране на проблема:

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

Въпросите за учредяване на вещни права, в частност право на строеж или сервитутно право за изграждане на линейни енергийни обекти, касаят електроенергийния и газовия сектор и инвестициите, осъществявани от всеки от операторите на мрежи.

Действащият Закон за енергетиката (ЗЕ) предвижда учредяване на право на строеж както за изграждането на сгради и постройки, така и за прокарването на подводни, надземни и подземни линейни обекти на техническата инфраструктура. По този начин за линейните обекти понастоящем е възприет режим, сходен с режима на чл. 63 от Закона за собствеността (ЗС), като не се прави разлика между видовете енергийни обекти, което утежнява осъществяването на инвестиционните намерения на енергийните предприятия. Липсата на легална дефиниция в ЗЕ по отношение на линейните енергийни обекти затруднява практическото прилагане на закона, тъй като не се уреждат изрично елементите на линейния обект, които имат единствено техническо значение, не представляват самостоятелен обект и/или строеж по смисъла на §5, т.38 от Закона за устройство на територията (ЗУТ).

Противоречията в законите водят до забавяне в развитието на енергийната инфраструктура, като изграждането на един електропровод може да продължи 10 години и повече. В същото време това е свързано с оскъпяване на инвестициите, заплащане на неустойки на изпълнителите и на собствениците на предвидените за присъединяване обекти и загуби на финансиране.

Примери:

1. Във връзка със заявените интереси за изграждане на ветроенергийни паркове в района на гр. Каварна, през 2009г. електропреносното предприятие предприема процедури за избор на трасе, изготвяне на работен проект и окончателен ПУП за нов електропровод. За срока на учредяване на право на строеж за стълбовете от 2010 г. до 2013 г. същото е заплатило неустойки на ветропарковете поради невъзможност за изнасяне на цялата произведена от тях енергия, в размер на 35 000 000 лв. при обща сметна стойност на изграденият електропровод около 12 000 000 лв.

2. При изграждане на електропроводи 400kV в района Пловдив – Хисар – Карлово, финансирани със заем от ЕБВР, окончателният ПУП/ПП е влязъл в сила на 13.03.2008 г. ,след което процедурите по учредяване на правото на строеж за стълбовете по трасетата продължават до 2012 г. Неустойките, с които електропреносното дружество компенсира изпълнителя по сключените договори за строителство са в размер приблизително на

8 000 000лв.

В резултат на утежняния режим по изграждане на линейни енергийна инфраструктура е застрашено изпълнението в срок на проекти за развитие на електропреносната мрежа, които към момента са с договори с осигурено финансиране на стойност над 390 милиона лева.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

С настоящата редакция на чл. 62 от Закона за енергетиката е регламентиран утежнен режим спрямо регулацията в Закона за собствеността и Закона за устройство на територията, по отношение на придобиване право на строеж при изграждане на линейни обекти в енергетиката.

Съгласно чл. 63 от ЗС правото на строеж се учредява от собственика на земята в полза на трето лице за изграждането на сграда върху неговата земя, като в такъв случай третото лице става собственик на постройката. Действащият ЗЕ предвижда учредяване на право на строеж както за изграждането на сгради и постройки, така и за прокарването/изграждането на подводни, надземни и подземни линейни обекти на техническата инфраструктура. По този начин за линейните обекти понастоящем е възприет режим, сходен с режима на чл. 63 от ЗС, което се явява утежняващо за осъществяване на инвестиционните намерения. Учредяването на право на строеж за отделни елементи от мрежите – например при въздушни линии, за стълбовете на електропроводи и др. е в отклонение на класическото правило, че правото на строеж се учредява с цел носителят на същото да придобие собствеността върху сграда или постройка - самостоятелен обект на правото на собственост.

Липсата на легална дефиниция в ЗЕ по отношение на линейните енергийни обекти създава проблеми при практическото прилагане на закона, тъй като не се уреждат изрично елементите на линейния обект, които имат единствено техническо значение, не представляват самостоятелен обект и/или строеж по смисъла на §5, т. 38 от Закона за устройство на територията и по отношение на тях би следвало да се възприеме различен и по-облекчен подход, а именно изграждане въз основа на възникнал по реда на Закона за енергетиката сервитут. В тази връзка предложението е да се дефинира изрично „Линейен енергиен обект“ в § 1 от допълнителните разпоредби, т. 316.

Закона за държавната собственост, съответно Закона за общинската собственост не предвиждат ред, по който за обектите с национално значение в енергетиката да се учредява право на строеж, съответно сервитутно право върху имоти - публична собственост.

Предвид правомощието на министъра на енергетиката по чл. 4, ал.2, т. 3 от ЗЕ да внася за утвърждаване от Министерския съвет, и правомощието на Министерския съвет по чл. 5, ал. 1 да утвърждава списък на стратегическите обекти от национално значение в енергетиката и с оглед дефиницията, дадена в § 5, т. 62 от допълнителните разпоредби на ЗУТ, в ал. 6 на чл. 64 и в ал. 10 на чл. 64 се предвижда допълнение, така че да се осигури ред, по който за обектите с национално значение да се учредява право на строеж, съответно – да възниква сервитут, върху имоти – публична собственост.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Последваща оценка на въздействието не е извършвана.

2. Цели: С Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, с оглед привеждането на разпоредбите относно учредяването и/или възникването на ограничени вещни права в съответствие с общата регулация по Закона за собствеността, се цели облекчаване на усложнения режим за прокарване/изграждане на линейни енергийни обекти.

Облекчаването на режима следва да спомогне за по-бързото изграждане на необходима за страната енергийна инфраструктура, която конкретно в областта на електропреносната мрежа възлиза на до 390 милиона лева и е с договорено европейско финансиране. Настоящите изменения ще облекчат процедурите и ще съкратят сроковете за реализация на проектите от плана за развитие и на газопреносната мрежа и проектите от взаимен интерес в газовия сектор, както и разширяването на газоразпределителната и електроразпределителната мрежа.

Една от целите на законопроекта е да бъде направено разграничение на случаите на разрешаване изграждането на площадкови енергийни обекти от случаите на разрешаване прокарването/изграждането на линейни енергийни обекти, като за последните необходимо и достатъчно условие е възникването на законов сервитут.

С изменение в чл. 62 от ЗЕ се цели също изричното уреждане на възможността за възмездно придобиване на собствеността върху имоти частна държавна или общинска собственост без търг или конкурс за изграждането или разширението на площадкови енергийни обекти, както и на надземни и подземни хидротехнически съоръжения за производство на електрическа енергия или на части от тях и на свързаните с производството съоръжения и площадки за депониране на производствени отпадъци. Посоченото възмездно придобиване на собственост, вместо възмездно придобиване на право на строеж отчита интересите и на двете страни (приобретател и прехвърлител).

Определянето на размера и изплащането на обезщетенията за сервитутите на енергийните обекти е предвидено да се извършва по реда на чл. 210 и 211 от Закона за устройство на територията или по взаимно съгласие на страните въз основа на оценка от независим оценител. Обжалването на размера на обезщетението от заинтересованите лица не следва да пречатства упражняването на сервитутните права (чл. 64, ал. 6). С посочените предвиждания се гарантира както правото на равностойно и предварително обезщетяване на правоимащите, така и изпълнението на строителството в разумни срокове.

Възникналият сервитут по ЗЕ е основание за издаване на разрешение за строеж, съгласно чл. 182, ал. 2 от Закона за устройство на територията.

Промените в ЗЕ (чл. 62, чл. 64) целят уеднаквяване на регулацията в този закон с тази по Закона за собствеността и Закона за устройство на територията (ЗУТ), като право на строеж ще се изисква само при изграждането на обекти, които могат да бъдат въведени в експлоатация като самостоятелни обекти съгласно § 5, т. 39 от допълнителните разпоредби на ЗУТ.

Законопроектът допринася за постигането на целите на европейските секторни документи, включително Стратегията „Европа 2020“, по отношение на общия енергиен пазар и сигурността на снабдяването. Изменението ще спомогне за навременно изпълнение на инвестиции със статут на проекти от общ европейски интерес. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 347/2013 г. на ЕП максимално допустимата продължителност на процеса по издаване на разрешения за изграждане на този тип проекти е до три години и шест месеца с възможност за удължаване с до девет месеца при определени обстоятелства. Посочените срокове не могат да бъдат постигнати с настоящата законова регулация, а с възприемането на новата се цели сроковете да бъдат съкратени наполовина.

Запазва се по същество настоящата регулация на ЗЕ, дефинираща сервитутите по ЗЕ като не типични сервитути – различаващи се от класическите поземлени сервитути, характеризиращи се с ограничена власт върху чужд имот, а представляват сервитути, които се учредяват в полза на определени лица с оглед обслужване на извършваната от тях дейност и възникват по силата на закона при изпълнение на предвидените в закона предпоставки (чл. 64, ал. 4).

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и

график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Преки заинтересовани страни:

Собствениците на линейни енергийни обекти в енергийния сектор – основно оператори на преносни и разпределителни мрежи (Пренос и разпределение на електрическа енергия: 5 юридически лица; Пренос и разпределение на природен газ: над 30 броя юридически лица)

Собствениците на имоти и носители на ограничени вещни права (право на строеж, право на ползване и други ограничения върху имоти на собственици), засегнати от изграждането на линейна енергийна инфраструктура.

Косвени заинтересовани страни:

Държавни органи, в т.ч. Министерство на енергетиката, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на земеделието, храните и горите и други, косвено ангажирани с процедурите по изграждането и поддържането на енергийна инфраструктура.

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

4. Варианти на действие:

Вариант 0. Без действие

При този вариант ще бъде запазен настоящия утежнен режим за изграждане на линейна енергийна инфраструктура и площадковите обекти към същата.

Вариант 1. Приемане на „Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката“:

Предлага се разпоредбите относно учредяването/възникването на ограничени вещни права за прокарване/изграждане на линейна енергийна инфраструктура да бъдат приведени в съответствие с общата регулация по ЗС и ЗУТ. Така се облекчава понастоящем усложнения режим за прокарване/изграждане на линейни енергийни обекти, за изграждането или разширението на площадкови енергийни обекти, както и на надземни и подземни хидротехнически съоръжения за производство на електрическа енергия или на части от тях.

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта „без действие“.

5. Негативни въздействия:

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

Вариант 0. Без действие

Изграждането на мрежовата инфраструктура е основно задължение на лицензиантите по ЗЕ – оператори на преносни и разпределителни мрежи. Забавянията от страна на операторите на мрежи в изграждането/реконструирането на мрежите и в присъединяването на обекти на

производители и клиенти поради съществуващата регулация относно възникването и упражняването на сервитутни права води или може да доведе до щети за операторите във връзка със сключени договори за присъединяване, загуби във връзка със сключени от тях договори за кредитиране или грантови споразумения, неизпълнение на инвестиционните планове.

Приблизителната оценка за възможните щети по отношение развитието на електропреносната мрежа през следващите три години възлиза на реалната стойност на всеки конкретен нереализиран обект, предполагащ изграждането, разширението и/или реконструкцията на електропреносната мрежа, включително финансови санкции по отношение на вече сключени договори и невъзможност за усвояване на средства по Европейски фондове и програми, които към момента са на стойност над 390 милиона лева.

Ще бъде запазен настоящият режим за собствениците на имоти, изискващ нотариална сделка за учредяване на право на строеж за всеки един елемент на линейния енергиен обект.

Вариант 1. „Приемане на „Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката“:

Не са идентифицирани негативни въздействия за никоя от заинтересованите страни

6. Положителни въздействия:

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

Вариант 0. Без действие

При този вариант не са идентифицирани положителни въздействия за никоя от заинтересованите страни.

Вариант 1 „Приемане на „Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката“

Прецизирането на разпоредбите на ЗЕ в Раздели I и II в Глава пета „Вещни права“ ще доведе до съкращаване на административните срокове за получаване на разрешение за строеж от страна на операторите на преносни и разпределителни мрежи. Също така, със законопроекта ще се постигнат целите за ефективно и в срок осъществяване на проектите от общ интерес по смисъла на Регламент (ЕС) № 347/2013 г. на ЕП и на Съвета от 17.04.2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на Регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009. Законопроектът ще допринесе за изпълнение на поетите ангажменти за инвестиции, по отношение на проектите, включени в списъка с проекти от общ интерес, приет с Делегиран регламент (ЕС) 2016/89 на Комисията от 18.11.2015 г. Законопроектът допринася за постигането на целите на европейските секторни документи, включително Стратегията „Европа 2020“, по отношение на общия енергиен пазар и сигурността на снабдяването.

В този смисъл, законопроекта допринася за сигурността на енергоснабдяването на потребителите на електрическа енергия и природен газ.

За мрежовите оператори измененията ще доведат до намаляване на разходите за изпълнението на енергийните обекти, както и ще доведат до генериране на допълнителни приходи от по-ранното въвеждане в експлоатация на енергийните обекти.

По отношение собствениците на имоти, засегнати от трасето на конкретен линеен енергиен обект, промяната ще доведе до отпадане необходимостта от всички административни дейности

за сключване на нотариална сделка за учредяване на право на строеж за всеки един елемент на линейния енергиен обект. Същевременно е гарантирано получаването, в кратък срок на равностойно парично обезщетение по повод възникването на законов сервитут по реда на ЗЕ с цел, удовлетворяване на доказана държавна нужда и в обществен интерес.

7. Потенциални рискове:

Не са идентифицирани конкретни рискове при реализирането на вариант 1.

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

Ще се повиши

Ще се намали

Няма ефект

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ЗИД на ЗЕ) е изготвен с оглед привеждането на разпоредбите по учредяването/възникването на ограничени вещни права в съответствие с общата регулация по Закона за собствеността и Закона за устройство на територията, и цели облекчаване на понастоящем усложнения режим за изграждане на линейни енергийни обекти.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не се създават нови регулаторни режими.

9. Създават ли се нови регистри?

Не се създават нови регистри.

Когато отговорът е „да“, посочете колко и кои са те

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

Да

Не

12. Обществени консултации:

.....

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката ще бъде публикуван за обществена консултация на Портала за обществени консултации (<http://www.strategy.bg/PublicConsultations>) и на интернет страницата на МЕ, съгласно чл. 26 от Закона за нормативните актове.

Законопроектът ще се съгласува в съответствие с чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Лиляна Драгиева, директор на дирекция „Корпоративно управление в енергетиката, Министерство на енергетиката

Дата:

Подпис: